

PTÁCI

Brodiví

Čáp bílý

Velice známý pták s dlouhým krkem a s dlouhýma červenýma nohama a zobákem. Tělo je vepředu bílé, vzadu černé. Při letu má natažený krk.

Volavka popelavá

Volavka má dlouhé nohy, krk a zobák. Svrchu má šedou (popelavou) barvu – proto také ten druhový název. Krk je vpředu bílý s černými skvrnami. Na hlavě má prodloužená pera tvořící chocholku. Při lovu většinou stojí nehybně v mělké vodě. Když v blízkosti pluje drobná ryba, tak prudce vymrští krk a uloví ji. Hnízdí v koloniích na vysokých stromech.

Dlouhokřídlí

Čejka chocholatá

Nejnápadnější je chocholka per na hlavě, kvůli které také dostala své jméno. Hřbet má leskle zelenočernou barvu.

Racek chechtavý

Racek je hlavně bílošedě zbarvený pták s nápadně hnědou hlavou.

Rybák obecný

Rybák je bílošedě zbarvený pták s černým vrškem hlavy. Ocas je hluboce vykrojený do vidlice. Zobák je červený s černou špičkou.

Dravci

Jestřáb lesní

Nápadné je jeho břicho, které na světlém podkladu má příčné tmavé proužky ve tvaru vlnek.

Káně lesní

Hnědě zbarvený vršek těla, spodek je světlý s hnědými skvrnami. V této poznávačce doporučuji „vylučovací metodu“. Dravec nemá příčně vlnkované břicho (jestřáb), nemá šedou hlavu (poštolka), nemá vous (sokol) – tedy je to káně.

Poštolka obecná

Dravec se šedou hlavou, hnědým hřbetem a světlým břichem. Poštolka je náš nejhojnější dravec, který často hnízdí i uprostřed měst.

Sokol stěhovavý

Nejnápadnějším poznávacím znakem je nápadný černý svislý pruh po straně hlavy, který se nazývá „vous“.

Hrabaví

Bažant obecný

Velmi známý pták s dlouhým ocasem. Není ho snad třeba představovat, ale pro jistotu tak učiňme. Samec je mnohem více pestřeji zbarven než samice. Samec má lesklý, zelenomodrý krk a po stranách hlavy jsou červené laloky. Samice je zbarvena mnohem nenápadněji. Méně se ví o tom, že bažant není náš původní pták. Byl k nám dovezen z Asie asi ve 14. století.

Koroptev polní

Koroptve se dají dobře poznat podle rezavě hnědé skvrny, která je zespodu na hlavě a na krku. Koroptve můžeme potkat v naší přírodě i v zimě, protože nejsou tažní ptáci.

Krátkokřídlí

Lyska černá

Velmi snadno rozpoznatelný pták. Připomíná černou kachnu s bílým zobákem a s bílým štítkem na čele. Oči jsou červené. Ale pozor!! Lyska není příbuzná s kachnami ani náhodou!!

Kukačky

Kukačka obecná

Hřbet, hrdlo a prsa jsou šedé. Břicho je bělavé s příčnými tmavými proužky ve tvaru vlnek. Pozor! Začátečník by si mohl kukačku splést s jestřábem, protože mají podobné zbarvení a kresbu na břiše. Kukačka má velice známý zpěv – kukání. Vajíčka snáší do hnízd jiných ptáků.

Měkkozobí

Holub skalní

Holub skalní u nás nežije. Je sem zařazen z toho důvodu, že právě zdomácněním tohoto druhu vznikl holub domácí. Holub skalní vypadá velmi podobně jako zdivočelí městští holubi.

Hrdlička zahradní

Hrdlička je velmi snadno rozpoznatelný pták. Je světle hnědá a má typický příčný černý pásek na vrchní straně krku.

Papoušci

Andulka vlnkovaná

Základní zbarvení tohoto papouška je zelené. Na vrchní straně hlavy a krku jsou příčné vlnité čáry (proto se jmenuje vlnkovaná). Je to nejznámější a nejčastěji chovaný papoušek. Bylo vyšlechtěno mnoho barevných variant, ale v přírodě se vyskytuje pouze zelená andulka.

Ara ararauna

Arové jsou papoušci s dlouhým ocasem a s mohutným, při kořeni velmi širokým zobákem. Ara ararauna má žluté břicho a modrý hřbet.

Pěvci

Brhlík lesní

Má černou pásku přes oko a spodek těla rezavě hnědý. Velmi dovedně šplhá po stromech, a to i hlavou dolů.

Blask tlustozobý

Je to pták s mohutným zobákem (což se také odráží v názvu). Pod zobákem je černá skvrna a vršek hlavy je rezavě hnědý.

Červenka obecná

Na světlém spodku těla je nápadná červená skvrna.

Hýl obecný

Je to zavalitý pták s nápadně červeným spodkem těla a s černou svrchní stranou hlavy.

Jiříčka obecná

Jiříčku si lidé často pletou s vlaštovkou, ale jiříčka má bílé hrdlo (vlaštovka tam má červenou skvrnu), má málo vykrojený ocas (kdežto vlaštovka hodně) a její hnízdo z hlíny je až na malý vletový otvor uzavřené (kdežto u vlaštovek je miskovitě, tedy seshora otevřené).

Konipas bílý

Černobíle zbarvený pták s nápadně protaženým ocasem, který neustále pohybuje (proto také lidový název třasořitka). Nápadné černé skvrny jsou na hrdle a seshora na hlavě.

Kos černý

Velice známý černý pták se žlutým zobákem.

Králíček obecný

Je to pták se žlutou skvrnou nahoře na hlavě, která je po každé straně ohraničena černým proužkem. Je to náš nejmenší pták s hmotností asi jen 5 g.

Pěnkava obecná

Vršek hlavy je šedý, spodek těla je červený. Je to jeden z nejpočetnějších ptáků u nás.

Rehek domácí

Pro tohoto pěvce je velmi typický rezavě zbarvený ocásek, kterým neustále pohybuje.

Skorec vodní

Hnědavý pták s velmi nápadnou bílou skvrnou na hrudi. Ocas je krátký a zvednutý. Velmi typické je i místo jeho výskytu u proudící vody. Živí se totiž vodními bezobratlými živočichy.

Sojka obecná

Sojka se dá rozpoznat velice snadno podle per v křídlech, která jsou modrá s černými proužky. Tyto „sojčí pířka“ jsou častou ozdobou mysliveckých klobouků.

Stehlík obecný

Je to náš nejpestřeji zbarvený pěvec. Jen na hlavě najdeme tři barvy – červenou, bílou a černou.

Straka obecná

Černobíle zbarvený pták s nápadně protaženým ocasem. Zbarvení je strakaté a proto také název straka. Úplní začátečníci by možná mohli zaměnit straku s konipasem. Pro jistotu uvádím odlišnosti: straka je mnohem větší než konipas. U straky převládá černá barva, kdežto u konipasa převládá světlá barva (bílá a šedá).

Střízlík obecný

Typickým znakem je zdvižený ocásek. Barva je hnědá. Je to náš druhý nejmenší pták. Jeho drobnost je pověstná – ostatně se dostala i do češtiny („...je drobný jak střízlík...“).

Sýkora koňadra

Sýkora koňadra má černou hlavu s bílými skvrnami po stranách a jasně žluté břicho s černým pásem.

Sýkora modřinka

Nápadná je modrá skvrna na vrchní části hlavy a žluté břicho.

Sýkora babka	Má nápadnou černou skvrnu na horní části hlavy. Na rozdíl od sýkory koňadry a modřinky nemá žluté břicho.
Špaček obecný	Špaček je černě zbarvený pták. V určitém období roku má na peří bílé skvrny a tehdy se dá poznat velice snadno. Pokud není skvrnitý, začátečníci by si ho mohli splést s kosem. Uvedeme tedy alespoň tři snadno rozpoznatelné odlišnosti. Špaček má kratší ocas než kos, nemá žlutý kroužek kolem oka (kos ano) a jeho peří se silně leskne (u kosa ne).
Ťuhýk obecný	Velmi snadno rozpoznatelný pěvec s šedým vrškem hlavy, černou páskou přes oko a s rezavě hnědým hřbetem.
Vlaštovka obecná	Jiříčku si lidé často pletou s vlaštovkou, ale jiříčka má bílé hrdlo (vlaštovka tam má červenou skvrnu), má málo vykrojený ocas (kdežto vlaštovka hodně) a její hnízdo z hlíny je až na malý vletový otvor uzavřené (kdežto u vlaštovek je miskovité, tedy shora otevřené).
Vrabc domácí	Velmi známý pták, i když v poslední době ho ubývá. Hlava je nahoře šedá a vzadu hnědá, vpředu na krku a prsou je nápadná černá skvrna.
Vrána obecná šedá	Vrána obecná má dva barevně odlišné poddruhy. Vrána obecná černá je celá černá a vrána obecná šedá má černou jen hlavu a křídla, zbytek těla je šedý. A protože vránu obecnou černou není až tak jednoduché odlišit například od havrana, je do poznávačky zařazen druhý poddruh, který je naopak natolik typický, že ho nemůžeme zaměnit za žádného jiného našeho ptáka.
Zvonek zelený	Zvonek je veliký asi jako vrabec. Je skoro celý zelený. Ve křídle je nápadná žlutá páska.

Potápky

Potápka roháč

Potápka je pták tak trochu podobný nějaké kachně. Nápadný je rezavý límec z peří na krku a chocholky z peří na hlavě, které dokáže vztyčit do podoby dvou „rohů“ (odtud jméno). Výborně se potápí (odtud jméno). Mláďata se zpočátku „vozí“ na hřbetě rodičů, kteří se s nimi běžně i potápějí.

Sovy

Pušťík obecný

Pušťík se dobře poznává podle očí. Pušťík a sova pálená jsou totiž jedinými našimi sovami, které mají tmavé oči. Obličej je hnědošedý a ne bílý jako u sovy pálené. Pušťík obecný je jedna z našich nejhojnějších sov.

Sova pálená

Naše nejpěknější sova. Naspodu je bílá nebo žlutá, svrchu je rezavě hnědá. Celá je pokryta tmavými skvrnami. Obličej je bílý. Sova pálená a pušťík jsou také jedinými našimi sovami, které mají tmavé oči.

Kalous ušatý

Nejnápadnějším znakem jsou vztyčená pírka na hlavě, která připomínají uši. Je to však jen podobnost; se skutečným ušima nemají žádnou souvislost. Kalous spolu s pušťíkem jsou naše nejhojnější sovy. Kalous je veliký asi jako holub a vypadá jako zmenšený výr.

Srostloprstí

Ledňáček říční

Nádherně zbarvený pták (někdy nazývaný jako „létající drahokam“) je o něco větší než vrabec. Svrchu je modrý, zespodu oranžový. Má dlouhý zobák a krátký ocas. Loví ryby ve vodě.

Vlha pestrá

Jeden z našich nejkrásnějších a nejpestřejších ptáků. Má žluté hrdlo a modré břicho. Typický je i ocas, v němž jsou dvě prostřední pera vždycky delší než ostatní a „vyčuhují“ tak ven.

Svišťouni

Rorýs obecný

Černý pták se světlejší skvrnou na krku. Má dlouhá, prohnutá křídla. Je to vynikající letec, který za letu dokonce i spí.

Šplhavci

Datel černý	Datel je celý černý (viz název), jenom vršek hlavy má červenou barvu. Všichni zde uvedení šplhavci dokáží šplhat vzhůru po stromech a opírají se přitom ocasem. Zobákem ve dřevě vyrobávají drobné živočichy. Hnízdí v dutinách stromů, které si ve stromech vytesávají zobákem.
Strakapoud velký	Strakapoud je opravdu bílo – černě strakatý (proto ten název). Na těle má dvě červené skvrny: vzadu na hlavě a v okolí řitního otvoru na břiše. Je veliký asi jako špaček.
Strakapoud malý	Od strakapouda velkého ho snadno poznáme podle následujících třech rozdílů. Červenou skvrnu na hlavě má nahofe (ne vzadu), červenou skvrnu v okolí řitního otvoru na břiše vůbec nemá a je menší (asi jako vrabec).
Tukan obrovský	Tukani jsou snadno rozpoznatelní ptáci s nápadně velkým zobákem. Tukan obrovský má žlutooranžový zobák s černou skvrnou na konci.
Žluna zelená	Základní zbarvení vršku těla je zelené (opět se to odráží v názvu). Vršek hlavy je červený.

Tučňáci

Tučňák císařský

Tučňáky snad není potřeba popisovat. Poznat konkrétně tučňáka císařského také není v tomto případě problém, protože je v této poznávačce pouze jeden druh. Alespoň snad několik slov o jeho vzhledu. Je to největší tučňák o výšce asi 1,1 metru. Mimo typické bílé a černé barvy, které jsou typické pro všechny tučňáky má tento druh navíc i žlutooranžové skvrny na hlavě a hrudi.

Veslonozí

Kormorán velký

Vodní pták, který má skoro celé tělo černé. Zobák je na konci zahnutý dolů. Dobře se potápí. Odpočívá na kamenech či větvích někde u vody, často s roztaženými křídly.

Vrubozobí

Kachna divoká

Naše nejznámější kachna. Samci mají zelenou hlavu a krk a modrou skvrnu v křídle (které se říká zrcátko). Samice jsou svým zbarvením nenápadně hnědě skvrnité. Kachna divoká se lidově a mezi myslivci nazývá březňačka. Patří do skupiny tzv. plovavých kachen, které se celé za potravou nepotápí (jen přední částí těla) a které mají na hladině zadek vysoko nad vodou.

Labuť velká

Velmi známý pták bílé barvy a s červeným zobákem.

Polák chocholačka

Velmi snadno poznatelná kachna s černo - bílým zbarvením. Na hlavě má chocholku z peří (proto ten název). Patří do skupiny tzv. potápivých kachen, které se za potravou potápí celé (tzn. že na chvíli zmizí z hladiny) a které mají na hladině zadek těsně nad vodou.

Polák velký

Velmi snadno rozpoznatelná kachna, která je jakoby „poskládaná“ ze třech zřetelně oddělených barev: hlava a krk má rezavě hnědou barvu, hrud' je černá a zbytek těla je šedobílý. Polák je potápivá kachna (vysvětlení – viz polák chocholačka).